

Het Peil

Schoner Mooier
Hollandscher IJssel

Project Hollandsche IJssel

In 1996 tekenden 13 overheden voor de toekomst van de rivier en omgeving. Samen met bewoners, bedrijven en ontwikkelaars werken zij aan een schone en mooie Hollandsche IJssel. Het project omvat twee keer 20 kilometer rivieroever. De uitvoering is klaar in 2010.

Uitgave: Projectteam Hollandsche IJssel > postbus 90602 > 2509 LP Den Haag > telefoon: 070 441 64 67 > fax: 070 441 79 96 > e-mail: hijssel@pzh.nl > PEILDATUM: FEBRUARI 2002

Niet alleen de bakstenen schoorsteen, ook het moderne machinepark van Unichema markeert de Hollandsche IJssel bij Gouda.

De werkhaven in Nieuwerkerk aan den IJssel is een voormalige rivierbocht en biedt nu beschutting aan een handvol woonschepen.

Industrieel erfgoed langs de Hollandsche IJssel

Markante bouwwerken van bedrijf en techniek

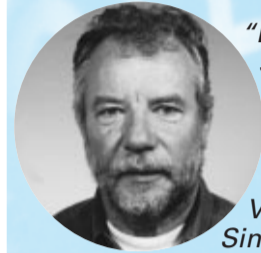
Van Duijvendijk in Krimpen aan den IJssel is de enige werf die over is van de vele kleine werven die ooit langs de Hollandsche IJssel lagen. Van het authentieke complex is veel bewaard gebleven: de dwarshelling, houten loodsen en de directeursvilla.

De Hollandsche IJssel is een werkrivier. Altijd geweest ook. Vroeger zorgden scheepswerven, steenbakkerijen en windmolens voor bedrijvigheid op en langs de rivier. Sommige overblijfsels hiervan werden zorgvuldig gerestaureerd en behouden voor het nageslacht. Intussen bepaalt een veelzijdigheid aan handel en industrie het oeverbeeld. Bijbehorende bouwwerken, zoals te zien op deze pagina, bepalen mede het karakter van de rivier. Zij kunnen het industrieel erfgoed van de toekomst zijn. Reden om nu alvast na te denken over hun betekenis en toekomstige rol in de Hollandsche IJsselstreek.

De watertoren van Ouderkerk aan den IJssel (1916) is opgetrokken uit beton en ijsselsteenjes. De eigenaar heeft het plan er zijn kantoor te vestigen.

In de peiling

"De Hollandsche IJsselstreek heeft mij altijd geïnspireerd", vertelt Aad de Wit, beeldend kunstenaar en voorzitter van de Historische Vereniging Moordrecht. Sinds een half jaar woont hij in de KVT-toren, die hij in 1992 kocht van een aannemer uit Gouderak. "Deze watertoren is het enige bouwwerk van de Koninklijke Verenigde Tapijfabrieken dat nog overeind staat. De rest van het complex maakte in de jaren '90 plaats voor een nieuwbouwwijk. Omdat ik ben opgegroeid in Moordrecht herinner ik mij de hoogtijdagen van de KVT nog goed. Onderin de watertoren bevond zich een badhuis voor de arbeiders. Als kind kwam ik daar in het weekend, want dan bleef het open voor de mensen uit het dorp. Mede door het badhuis is de KVT-toren een zeldzaamheid. Ook het uurwerk maakt hem uniek in zijn soort."

Voor het opknappen van de buitengevels hoopt De Wit hulp te krijgen van Monumentenzorg. "Het is nog een hele operatie geweest om het geheel bewoonbaar te maken. Ramen moesten worden vervangen, buizen verwijderd en verdiepingen geconstrueerd. Inmiddels is het woonhuis zo goed als klaar. Alleen de begane grond moeten we nog inrichten. Hier komt galerie KVT: Kunst Voor Thuis." Vanuit zijn woning en atelier heeft De Wit een adembenemend uitzicht. Hij kijkt uit over maar liefst vier kilometer Hollandsche IJssel. "Ik kan alle plekken zien liggen waar ik vroeger buiten speelde. Zoals het Balkengat, de sloopplaats voor boten en het zandstrandje richting de veerstoep. Vanaf daar probeerden we zover met een zandschip mee te liften dat het nog net lukte om terug te zwemmen. Overigens geniet ik niet alleen van het uitzicht, maar ook van de aanblik van de KVT-toren aan rivier. Zoals hij al van ver al Moordrecht markeert, dat is toch schitterend?"

Aad de Wit
beeldend kunstenaar

Betonmortelcentrale Rook in Krimpen aan den IJssel: karakteristieke bouwwerken voor de watergebonden bedrijvigheid.

Dit type schuur (van zwart geteerd hout, maar dan met rieten dak) hoort bij het slagenlandschap van de Krimpenerwaard. Deze staat aan de dijk in Ouderkerk aan den IJssel. De vorm van het dak noemt men 'afgewolfd'.

Deze watertoren (1924) houdt de herinnering aan de Moordrechtse KVT-fabriek levend.

Zellingen horen bij de Hollandsche IJssel. Ze hebben bijzondere namen, zoals Geitenwei, Schanspolder en Boele. In Het Peil leest u in elk nummer over de herkomst van een zellingnaam. Dit keer De Dikke Boom. Deze zelling in Ouderkerk aan den IJssel ontleent haar naam aan de voormalige steenplaats van J. Rijkaart en Co. Iets verderop lag een steenplaats met de naam De Groene Boom.

De Dikke Boom

Langs de rivier staan nog een aantal oude graanmaalders. De maalderij in Gouderak (linkerfoto) heeft een traditioneel 'mansardedak', genoemd naar de 17e-eeuwse Franse architect F. Mansart. In Ouderkerk aan den IJssel staat een voormalige graanmaalders/rijstpellerij van een moderner type (rechterfoto). Deze typische oeverbebouwing is nu eigendom van Heuvelman Houthandel.

Nomineren voor de H.IJsselsteen

Wie werkt het hardst om de Hollandsche IJssel en haar oevers MOOIER te maken? De wijkvereniging die pleit voor klinkers in plaats van asfalt? Dat bedrijf met de moderne uitbreiding die prima past in de omgeving? Of uw wethouder die knokt voor dat ene stuk oever?

Nomineer uw eigen favoriet voor de H.IJsselsteen 2002!

De H.IJsselsteen is een speciaal vervaardigd glazen kunstwerk waarmee de Stuurgroep Hollandsche IJssel jaarlijks de MOOISTE bijdrage bekroont. Een onafhankelijke deskundige jury beoordeelt de inzendingen en reikt de prijs in juni 2002 officieel uit.

U kunt uw favorieten nomineren tot 31 maart 2002. Knip de bon hieronder uit en vraag een nominatieformulier aan. Vergeet niet uw eigen naam en adres te vermelden.

In 2001 sleepte Stichting Molen Kortenoord de H.IJsselsteen in de wacht. "Een grote eer en stimulans", aldus voorzitter Maarten Molenaar. "We hebben de prijs een prominente plek gegeven."

Ik nomineer:

Stuur mij een officieel nominatieformulier

naam

adres

postcode en plaats

Stuur deze bon in een envelop naar:

Projectteam Hollandsche IJssel
Antwoordnummer 100
2509 WB Den Haag

Een postzegel is niet nodig.

Het Peil 22

verschijnt op 10 april